

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/183/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721200115
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8721200115.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Eduarda Valenčina vo veci starostlivosti o mal. F. F., Z.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X., dieťa rodičov: matka P. E., Z.. X.X.XXXX, B. O.V. XX, XXX XX X., zast. Mgr. Róbertom Liškom, advokátom, so sídlom Štefánikova 882/39, 058 01 Poprad a otec F. F., Z.. XX.X.XXXX, B. J. XXXX/XX, XXX XX X., zast. JUDr. Mgr. Martinou Tomasovou, advokátkou, so sídlom Francisciho 3288, 058 01 Poprad, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 14P/2/2021-105 zo dňa 18.5.2021, takto

rozhodol:

I. Zrušuje rozsudok vo výrokoch o výživnom II., dlžnom výživnom III., a trovách konania VII., a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Mení rozsudok vo výrokoch o úprave styku IV., V., tak, že otec je oprávnený a povinný sa stretávať s maloletým F.

- v každom kalendárnom týždni v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod.,
- v období do 30.06.2022 v každom párnom kalendárnom týždni v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod.,
- od 1.07.2022 v každom párnom kalendárnom týždni od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

Otec je oprávnený a povinný maloletého F. v určený čas prevziať v mieste bydliska matky a po ukončení styku v určenom čase je povinný ho odovzdať matke v mieste jeho bydliska.

Matka je povinná maloletého F. na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ho otcovi v mieste svojho bydliska.

Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť druhému z rodičov minimálne 24 hodín pred začatím určeného styku.

III. Potvrdzuje rozsudok vo výroku VI.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa návrhom domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému F.H., ktorého navrhla zveriť do jej osobnej starostlivosti, zo strany otca určiť výživné vo výške 200,- eur mesačne od 1.10.2020.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Z v e r u j e mal. F. F.Š., Z.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

II. Z a v ä z u j e otca prispievať na výživu mal. F. sumou 130 eur mesačne od 1.1.2021, ktorý je otec povinný platiť do rúk matke vždy do 15.dňa v mesiaci vopred.

III. N e d o p l a t o k na výživnom za obdobie od 1.1.2021 do 31.5.2021 činí zo strany otca 650 eur, ktorý povoľuje otcovi uhradiť do rúk matky v lehote do 30.9.2021.

IV. U p r a v u j e styk otca s mal. F. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s dieťaťom každý nepárny víkend v sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a každý párný víkend v nedeľu od 13:00 hod. do 18:00 hod. ďalej -počas letných prázdnin každú stredu v mesiaci od 15:00 hod. do 18:00 hod a každý párný piatok v mesiaci od 15:00 hod. do 18:00 hod.

-počnúc dňom 1.9.2021 každý párný víkend v mesiaci od soboty od 9:00 hod. do nedele do 17:00 hod.

V. Matka j e p o v i n n á vydať otcovi mal. dieťa v stanovenú dobu a čas pred jej bytom riadne upravené a otec je povinný odovzdať matke mal. dieťa v stanovenú dobu a čas pred jej bytom riadne upravené.

VI. V prevyšujúcej časti návrh otca z a m i e t a.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 36 ods.1, § 62 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. V predmetnom konaní súd vychádzajúc zo zisteného skutočného stavu konštatoval, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti od októbra 2020, maloleté dieťa je s matkou, u ktorej neboli zistené žiadne závary v jej starostlivosti, preto zveril maloleté dieťa do jej osobnej starostlivosti. Vo vzťahu k výživnému konštatoval, že rodičia iné maloleté deti nemajú, matka poberá rodičovský príspevok vo výške 301,- eur spolu s rodinným prídavkom na maloleté dieťa, príjem otca predstavuje 120,- eur mesačne, keďže pracuje len v rámci dohody. Poukázal na jeho tvrdenie, že inú prácu si nehľadá, má exekúcie v dôsledku nezaplatených zdravotných odvodov, avšak v blízkej budúcnosti bude pracovať na normálny pracovný pomer. Obaja rodičia potvrdili úhradu výživného na maloleté dieťa vo výške 270,- eur. Vychádzajúc z potrieb maloletého dieťaťa súd zaviazal otca výživným zodpovedajúcim jeho možnostiam a schopnostiam, ktoré z vlastnej vôle nevyužíva, a teda možno hodnotiť, že sa vzdáva výhodnejšieho zamestnania. Napokon i v prípade, kedy bol nezamestnaný, poberal by dávku v hmotnej núdzi vo väčšom rozsahu než deklaroval otec svoj súčasný príjem, ktorému súd neveril a považoval ho len za zámienku kvôli exekúciám. Takýto prístup k zabezpečovaniu svojho príjmu je z hľadiska výživného pre maloleté dieťa neprijateľný. Vo vzťahu k dlžnému výživnému mal súd za nesporné súhlasným vyhlásením rodičov, že od januára 2021 si otec neplnil vyživovaciu povinnosť a preto mu vznikol nedoplatok na výživnom ako matematický súčet mesačného plnenia 130,- eur x 5 mesiacov, čo predstavuje sumu 650,- eur. Keďže súčasná právna úprava nepozná povolenie splátok, súd predíčil otcovi paričnú lehotu na úhradu dlžného výživného do 30.9.2021. Súd zdôraznil, že sám zamestnávateľ otca informuje na stránke N..D..Q. ponuku vykonávať pracovnú činnosť so základnou zložkou mzdy 650,- eur mesačne, teda akákoľvek obrana s poukázaním na jeho nedostatočný príjem je v príkrom rozpore s reálnymi možnostami a v príkrom rozpore so záujmami dieťaťa. Vo vzťahu k úprave styku súd konštatoval, že je plne v záujme maloletého dieťaťa, aby sa od malička upevňoval vzájomný citový vzťah medzi dieťaťom a rodičom, preto upravil styk otca s maloletým dieťaťom diferencovane postupným spôsobom berúc v úvahu stanovisko opatrovníka. Vzhľadom na určité vzájomné komunikačné problémy medzi rodičmi súd považoval návrh otca na úpravu styku za čiastočne dôvodný, nakoľko je nielen právom, ale dokonca aj povinnosťou každého rodiča podieľať sa na výchove dieťaťa, avšak vzhľadom na potrebu pomalej vzájomnej interakcie, mal súd za to, že otcom navrhovaný rozsah úpravy styku by bol predčasný, a preto jeho návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

5. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

III. Obsah odvolania otca

6. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, a to voči výroku II. (výrok o určení bežného výživného) a výroku III. (výrok o dlžnom výživnom) z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na základe toho rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa neho rozsudok súdu prvej inštancie nevychádza z objektívneho zisteného skutkového stavu veci a vykonaného dokazovania vo veci súdom prvej inštancie. Otec nesúhlasí s výškou výživného vo výške 130,- eur mesačne. Poukazuje na to, že v jeho schopnostiach a možnostiach nie je možné takto vysoko určené výživné platiť, otec nie je vlastníkom žiadnych hnutelných vecí väčšieho rozsahu, nevlastní osobné motorové vozidlo, nedisponuje vodičským oprávnením a nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti, býva u svojich rodičov v ich byte. Otec má nízky príjem predovšetkým z dôvodu obdobia COVID-19, keď prišiel o zamestnanie, avšak snažil sa nájsť zamestnanie, čo sa mu zatiaľ podarilo iba tým, že uzatvoril dohodu o výkone pracovnej činnosti. Úvahu súdu, že otec z vlastnej vôle nevyužíva svoje možnosti a schopnosti a vzdáva sa výhodnejšieho zamestnania, považuje za svojvoľnú a arbitrárnu. Namieta tvrdenie súdu, že súčasný zamestnávateľ informuje na stránke o ponuke vykonávať pracovnú činnosť so základnou mzdou vo výške 650,- eur, nakoľko nemôže zamestnávateľa prinútiť, aby s ním ako zamestnancom uzatvoril trvalý pracovný pomer. Otec uviedol, že oslovil svojho zamestnávateľa s touto požiadavkou, tento mu prisľúbil, že v budúcnosti s ním uzatvorí trvalý pracovný pomer, avšak neuviedol, kedy by sa tak mohlo udiť. Poukázal na rozpor v odôvodnení v bode 7. a 11., keď na jednej strane v bode 7. odôvodnenia uvádza súd, že obaja rodičia potvrdili úhradu výživného vo výške 270,- eur a v na druhej strane v bode 11. odôvodnenia súd uvádza, že je nesporné, a to súhlasným vyhlásením rodičov, že otec od januára 2021 si neplnil vyživovaciu povinnosť, a preto mu vznikol nedoplatok na výživnom vo výške 650,- eur (130,- eur x 5 mesiacov). Rovnako predložil súdu dôkazy o zakúpení potrieb pre syna v podobe výpisov, resp. potvrdení výpisov z účtu. Ďalej aj za mesiac máj 2021 uhradil výživné vo výške 90,- eur. Tieto skutočnosti matka nepoprela, naopak uviedla, že v takejto výške otec plnil výživné. Je teda evidentné, že otec plnil výživné po podaní návrhu matkou od januára 2021, a preto výživné vo výške 270,- eur sa musí započítať na dlžné výživné, na čo súd prvej inštancie nebral zreteľ. V tejto časti otec maloletého považuje rozhodnutie súdu za svojvoľné a arbitrárne. Poukazuje na rozpor v rámci podaného návrhu matkou zo dňa 13.1.2021 a podania právneho zástupcu matky, ktorý bol doručený otcovi 10.6.2021 v časti výšky uplatnených výdavkov matkou na maloletého syna. Matka si prispôsobuje výšku výdavkov na maloletého syna, hoci reálne tieto nevynakladá v uvedených výškach v úmysle dosiahnuť vysoké výživné na syna vo veku necelé 3 roky. Výživné ako ho súd určil, vo výške 130,- eur mesačne, je pre otca likvidačné a môže viesť k jeho existenčným problémom. Poukázal na to, že matka žije v spoločnom byte s novým partnerom, ktorý má príjem a jeho príjem musí byť takisto zohľadnený pri určení výšky výdavkov vynakladaných na domácnosť, až následne možno určiť alikvotnú časť, ktorou sa maloleté dieťa podieľa na týchto výdavkoch. Navrhol, aby odvolací súd zmenil výrok II. a určil povinnosť otca prispievať na výživu maloletého sumou 70,- eur mesačne a zároveň zmenil výrok III. v časti dlžného výživného, kde sa zohľadní zaplatené výživné vo výške 270,- eur od podania návrhu.

7. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka, konkrétne proti výroku II. (o určení bežného výživného) a výroku IV. (o úprave styku otca s maloletým dieťaťom). Namieta, že výživné určené súdom vo výške 130,- eur mesačne nezohľadňuje pomery matky, ani náklady na starostlivosť o maloleté dieťa, nezohľadňuje to, že otec aj napriek možnostiam sa vyhýba stálemu zamestnaniu, kde je schopný dosahovať príjem v takej výške, aby bol schopný uhrádzať navrhované výživné zo strany matky v sume 200,- eur. Uviedla, že súdu zdokladovala príjmy a výdavky, zdokladovala jej príjem, ktorý v súčasnosti pozostáva z rodičovského príspevku v sume 275,90 eura a prídavku na dieťa v sume 25,50 eura, t.j. spolu v sume 301,40 eura. Na druhej strane má matka výdavky na nájom a s tým spojené služby spolu v sume 404,45 eura, ktoré pozostávajú z nájmu v sume 300,- eur mesačne, vodné a stočné v sume 29,11 eura mesačne, elektrina 46,20 eura mesačne, F. Tv s internetom 29,14 eura mesačne. Okrem toho má matka zvýšené výdavky na dieťa spojené s jeho zdravotným stavom v sume do 30,- eur mesačne, plienky 20,- eur a hygienické potreby pre dieťa 20,- eur. Na stravu matka vynakladá pre seba a dieťa sumu vo výške 150,- eur, oblečenie a hračky pre dieťa v sume 20,- eur a mobil 15,- eur. Otec sa vyhýba práci, o čom svedčia predložené potvrdenia o voľných pracovných miestach v jeho odbore, kde dokonca jeho zamestnávateľ X. F. - A. V., Q..J..H.. ponúka prácu na dohodu so základnou zložkou mzdy

v sume 650,- eur mesačne. Otec sám vypovedal, že iba na mobilný telefón vynakladá mesačne 45,- eur a napríklad na tetovanie jednorazovo dokáže vynaložiť sumu 400,- eur, pričom navrhoval priznať výživné iba v sume 45,- eur mesačne. Teda je zrejmé, že buď otec nepriznal reálne príjmy alebo je dobrovoľne nezamestnaný, pretože v odbore obrábáč kovov - nastavovač CNC strojov sa neustále na trhu práce objavujú voľné pracovné miesta v dostupnej vzdialenosti, a to najmä v mieste bydliska mesta X., ako aj do vzdialenosti 25 km. Navrhla, aby odvolací súd zrušil výrok II. rozsudku a rozhodol tak, že zaviazá otca prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 200,- eur mesačne. Vo vzťahu k úprave styku výroku IV. súd nebral do úvahy odporúčanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X.. Nezohľadnil doterajšiu starostlivosť otca o maloleté dieťa, ktorá nebola vzhľadom na nízky vek na požadovanej úrovni, ale ani samotné schopnosti otca v takom širokom rozsahu postarať sa o tak malé dieťa. V uvedenom svedčí aj tá skutočnosť, že vzhľadom na zaneprázdnenosť otca, od vynesenia rozhodnutia za 6 víkendov absolvoval stretnutie so synom iba dvakrát. Uviedla, že maloletý nemá ani 2 roky a stretávanie každý páry víkend v nedeľu od 13.00 hod. narúša jeho denný režim, kedy dieťa spí, od 12.00-14.30 hod. Takisto rozšírené stretávanie počas letných prázdnin úplne narúša rodinnú pohodu aj pohodu dieťaťa a pri súdom určenom stretávaní počas letných prázdnin nemá matka s maloletým dieťaťom možnosť absolvovať akúkoľvek dovolenku dlhšiu ako 4 dni. Navrhla, aby odvolací súd upravil styk otca s maloletým F. každý nepáry víkend v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod., a každý páry víkend v nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod., počnúc dňom 01.01.2022, kedy dieťa dovŕši 2 roky, každý páry víkend v mesiaci od soboty 10.00 hod. do nedele do 16.00 hod.

8. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky a otca uviedol, že výška výživného určená súdom 130,- eur mesačne je primeraná schopnostiam a možnostiam otca a primeraná odôvodneným potrebám dieťaťa. Z hľadiska zdravotného má maloletý F. zvýšené výdavky, matka mu musí zabezpečovať lieky, trpí chudokrvnosťou. Matka mu zabezpečuje celodennú starostlivosť a nedokáže si zvýšiť príjem pracovnou činnosťou. Kolízny opatrovník sa nestotožňuje s úpravou styku otca s maloletým dieťaťom v časti od 1.9.2021, kedy má dieťa tráviť čas u otca každý páry víkend v mesiaci od soboty od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod., keďže doposiaľ sa otec stretáva so synom vzhľadom na nízky vek dieťaťa a citovú väzbu len v sobotu v trvaní 1-2 hodín. Preto navrhol, aby prespávanie v domácnosti otca sa realizovalo až od budúceho roku, kedy otec najskôr zabezpečí starostlivosť o dieťa v trvaní niekoľko hodín počas dňa a postupne sa tento styk rozšíri aj na prenocovanie u otca. Navrhol odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok vo výroku III. a započítať otcovi sumu 270,- eur do vyčísleného nedoplatku na výživnom za obdobie od 1.1.2021 do 31.5.2021 a vo výroku IV. upraviť stretávanie počas párych víkendov v mesiaci od soboty 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod., až od 1.7.2022.

9. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca zotrvala na svojich tvrdeniach, na argumentácii v odvolaní. Uviedla, že otec maloletého len v obmedzenom čase javí záujem o maloletého, viackrát poňho neprišiel v dohodnutom termíne, čo ospravedlňoval svojou pracovnou a osobnou vyťaženosťou. V priemere sa so synom stretáva dvakrát za mesiac.

Matka vo vyjadrení zo dňa 25.8.2021 sa priklonila k vyjadreniu kolízneho opatrovníka, aby si otec najprv vybudoval riadny vzťah k maloletému dieťaťu. Pokiaľ ide o výšku výživného, prikláňa sa k názoru prezentovanom na pojednávaní kolíznym opatrovníkom, kde odporučil určiť výživné v minimálnej výške 150,- eur.

10. Otec vo vyjadrení nesúhlasil s tvrdeniami kolízneho opatrovníka, nakoľko nie je vyučený v odbore klampiar, iba pracuje ako klampiar. Vyučený je v odbore programátor obrábacích a zväračských strojov a zariadení. Uviedol, že niekoľkokrát sa pokúšal získať lepšie pracovné miesto, avšak nespĺňal podmienky pre jeho prijatie, keďže každé z nich vyžadovalo minimálne dvojročnú prax, ktorú otec nespĺňal. S vyjadrením kolízneho opatrovníka vo vzťahu k úprave styku s maloletým F., že táto by mala byť nastavená až od 1.7.2022, nesúhlasil. Keďže úprava styku otca so synom nie je právoplatná a nerealizuje sa od 1.9.2021, táto sa bude realizovať v neskoršom období. Každopádne sa otec chce stretávať so svojím synom, a nie len niekoľko hodín v priebehu dňa, ale chce stráviť so synom aj čas, keď dieťa u neho prespí aj cez noc. Otec sa dokáže postarať o svojho maloletého syna, doposiaľ žiadnym spôsobom nebola spochybnená jeho rodičovská kompetencia.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom

- účastníkmi, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahu (§ 65 CMP), a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok vo výrokoch II. (o určení výživného), III. (o dlžnom výživnom), ako aj závislom výroku o trovách konania VIII. je potrebné zrušiť a v rozsahu zrušenia vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vo výrokoch o úprave styku IV. a V. je potrebné zmeniť a potvrdiť vo výroku VI. ako vecne správny, postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, ktorým súd v prevyšujúcej časti návrh otca ohľadom styku zamietol.

12. Predmetom konania je rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním vo výroku o výživnom, o nedoplatku na výživnom a úprave styku, maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého v sume 130,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 1.1.2021, určil nedoplatok na výživnom v sume 650,- eur, ktorý nedoplatok povolil otcovi zaplatiť v lehote do 30.9.2021. Upravil styk otca s mal. F. tak, že otec je oprávnený stykať sa s dieťaťom každý nepárny víkend v sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a každý párný víkend v nedeľu od 13:00 hod. do 18:00 hod., ďalej počas letných prázdnin každú stredu v mesiaci od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý párný piatok v mesiaci od 15:00 hod. do 18:00 hod.; počnúc dňom 1.9.2021 každý párný víkend v mesiaci od soboty od 9:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Odvolacia argumentácia otca bola založená na tvrdení, že výživné určené súdom prvej inštancie v sume 130,- eur mesačne je neprímerane vysoké, nezodpovedá jeho schopnostiam a možnostiam a takisto ani potrebám syna. Otec namietal, že súd neustálil skutočne odôvodnené potreby maloletého. Odvolacia argumentácia matky bola založená na tvrdení, že odôvodnenie napadnutého rozsudku vo vzťahu k vyživovacej povinnosti je vecne nesprávne v rozpore so skutkovými zisteniami. Matka považuje výšku výživného určenú prvoinštančným súdom za príliš nízku a navrhuje ho zvýšiť na sumu 150,- eur mesačne. Odvolacie dôvody matky smerovali aj proti úprave styku.

13. V kontexte uplatnených odvolacích námietok skúmal odvolací súd úplnosť a správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie vo vzťahu k výrokom II. a III. (o úprave výživného a dlžného výživného). Po učenom prieskume vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru o jeho nepreskúmateľnosti. Súd sa totižto nevysporiadal s rozhodujúcimi kritériami určovania vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu.

14. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

15. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) hmotné potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady na jedlo, ošatenie, obuv, bývanie atď., ako aj ďalšie odôvodnené potreby dôležité pre výchovu a zdravie dieťaťa súvisiace so vzdelaním, prípravou na budúce povolanie, kultúrnym, športovým a rekreačným vyžitím; za odôvodnené potreby dieťaťa možno

považovať nepochybne aj tvorbu úspor. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom dieťaťa ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Miera odôvodnených je rôzna podľa okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa (fyzickej a duševnej vyspelosti), jeho zdravotného stavu, schopností, zručností a spôsobu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa sú závislé súčasne od schopností a možností rodičov. Ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby oprávneného dieťaťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú prospešné všestrannému vývoju dieťaťa. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

18. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného rodiča sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

19. Súd prvej inštancie pri odôvodnení výšky vyživovacej povinnosti uviedol, že rodičia iné maloleté deti nemajú, matka poberá len rodičovský príspevok vo výške 301,- eur a to spolu s rodinnými prídavkom na mal. dieťa, príjem otca činí 120,- eur mesačne, keďže pracuje len v rámci dohody, inú prácu si nehľadá, má exekúcie, nakoľko neplatil zdravotné odvody, avšak ako sám uviedol, v blízkej budúcnosti bude pracovať na normálny pracovný pomer. Súd prvej inštancie zdôraznil, že výživné nepredstavuje len výdavky na výživu, ošatenie, ale že predstavuje aj výdavky na časť nájomného v byte, v ktorom deti bývajú, energie, dokonca odvoz smetí a dane a iné poplatky. Vychádzajúc z potrieb maloletého dieťaťa zaviazal otca výživným, ktoré zodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam, ktoré však z vlastnej vôle nevyužíva a teda možno hodnotiť, že sa vzdáva výhodnejšieho zamestnania. Napokon i v prípade, keby bol nezamestnaný, poberal by dávku v hmotnej núdzi vo väčšom rozsahu než deklaroval otec svoj súčasný príjem, ktorému súd preto neuveril a považoval ho len za zámienu kvôli exekúciám. Prípadne možno hodnotiť, že takýto prístup k zabezpečovaniu svojho príjmu je z hľadiska výživného pre mal. dieťa neprijateľný.

20. Súd prvej inštancie vo vzťahu k výživnému náležite nezistoval všetky relevantné okolnosti pre rozhodnutie o povinnosti otca platiť výživné na maloletého práve vo výške 130,- eur, pričom nevykonával i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu.

21. K ustáleniu odôvodnených potrieb maloletého a nákladov s tým spojených má odvolací súd za to, že matkou prezentované náklady na výživu dieťaťa je potrebné podrobiť dôkladnej analýze a tieto vyhodnotiť ako primerané, alebo nadhodnotené, vyčíslené matkou buď neprimerane vysoko alebo v neprimeranom množstve. Účelom výživného je v prvom rade uspokojenie potrieb maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, aké sú odôvodnené potreby tohto dieťaťa, štruktúre jeho výdavkov nevenoval žiadnu pozornosť. Z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť podiel matky na výžive dieťaťa, ani podiel otca.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako predložili a navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

23. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

24. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I.ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II.ÚS 3/97, II.ÚS 251/03).

25. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka konania) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV.ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III.ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

26. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k výrokom o výživnom a o nedoplatku na dlžnom výživnom s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Úplne absentuje uvedenie, aké dôkazy súd prvej inštancie vykonal

(rozsudok obsahuje len paušálny odkaz na výpovede účastníkov a pripojené listinné dôkazy). Tiež súd prvej inštancie neuviedol čiastkové zistenia vyplývajúce z jednotlivých dôkazov, na ktoré by malo nadväzovať súborné zistenie skutočného stavu. Preskúvaný rozsudok tak nenaplnuje požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejme pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zrejme, aký právny záver o skutočnom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci vo vzťahu k týmto výrokom, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Postup súdu prvej inštancie, výsledkom ktorého bolo rozhodnutie o výživnom práve v sume 130 eur, nie je riadne a zrozumiteľne objasnený a odvolaciemu súdu nezostáva nič iné len konštatovať, že preskúvaný rozsudok postráda vo vzťahu k výrokom o výživnom a nedoplatku na zročnom výživnom náležité zdôvodnenie.

27. Pri stanovení schopnosti a možnosti otca ako povinného rodiča súd svoje rozhodnutie pri zisťovaní jeho možností a schopností, pri stanovení jeho príjmu, odôvodňuje v bodoch 8. a 9. súdneho rozhodnutia. Poukazuje na to, že otec svoje možnosti a schopnosti z vlastnej vôle nevyužíva, a teda možno hodnotiť, že sa vzdáva výhodnejšieho zamestnania. Vzhľadom na dané skutkové zistenia a rozdielne tvrdenia oboch rodičov o schopnostiach a možnostiach otca, ktoré by mali byť reálne, je však možné uzavrieť, že je dôvodné aplikovať pri stanovení rozsahu princíp potenciality v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré však súd vo svojom rozhodnutí opomenul uviesť, a teda právne aplikovať. Aj keď z obsahu jeho rozhodnutia je zrejme, že hľadá na rodiča ako na rodiča, ktorý sa vzdáva bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania zárobku.

28. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec vo vzťahu k určení výživného v preskúvanom rozsudku dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

29. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. o výživnom, III. o nedoplatku na výživnom, vrátane závislého výroku VII. o náhrade trov konania zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), c) CSP) a vec mu vrátil v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

30. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP, bude opätovne vec v zrušených výrokoch posúdiť, vrátane doplnenia dokazovania v naznačenom smere, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 CSP, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty oboch rodičov, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP odôvodniť. Okrem iného súd dôsledne zistí a ustáli výšku oprávnených potrieb mal. dieťaťa, ktorá bude zásadným vodítkom pre určenie výšky spotrebnej časti výživného. Matkou prezentované náklady na výživu dieťaťa podrobí dôkladnej analýze a tieto vyhodnotí a zistí podiel matky na výžive dieťaťa a podiel otca. Súd zistí a ustáli výšku príjmov a majetkových pomerov rodičov, prihliadne na osobnú starostlivosť o mal. dieťa zo strany matky a jej mieru. Otázka posúdenia návrhu na určenie výživného pre maloleté dieťa je síce vecou voľnej úvahy súdu závislej na posúdení možností a schopností povinnej osoby a odôvodnených potrieb dieťaťa, súd je však povinný jasným a preskúmateľným spôsobom vymedziť rámec, v ktorom sa táto jeho voľná úvaha, na základe ktorej dospel k záveru o určení výšky výživného, pohybovala. Úlohou súdu prvej inštancie v intenciiach vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu je komplexne vyhodnotiť pomery účastníkov konania, zistiť príjmy a otca v rozhodnom období, výdavky účastníkov konania a posúdiť ich opodstatnenosť. V zmysle vyhľadávacej zásady, vzťahujúcej sa na nesporové konania, je potrebné za rovnaké rozhodné obdobie objektivizovať príjmy a ustáliť zárobkové a majetkové pomery matky a otca, preukázaním pravidelných a nepravidelných príjmov, aktualizáciou príjmov matky a otca, získaním správ od zamestnávateľov,

prípadne iných subjektov. Tiež je nevyhnutné vymedziť výdavky všetkých účastníkov konania a ich skutočné vynakladanie overiť.

31. S poukazom na skutočnosť, že obaja rodičia potvrdili úhradu výživného vo výške 270,- eur, odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti dlžného výživného nedáva dôsledne odpoveď na otázky, aké sumy boli otcom dieťaťa poskytnuté v rozhodnom období, keď túto skutočnosť je potrebné zohľadniť pri výpočte dlžného výživného. Aj s uvedeným sa súd prvej inštancie musí vysporiadať.

32. Vo vzťahu k úprave styku zo zisteného skutočného stavu veci vyplýva, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka. Stretávanie otca s maloletým sa nerealizuje pravidelne. Rodičia sa nachádzajú v pretrvávajúcom rodičovskom konflikte a disponujú rozdielnymi názormi na realizáciu stretnutí otca s maloletým dieťaťom, komunikácia medzi rodičmi je vážne narušená. Otec trvá na širšej úprave styku, aby mal vytvorený priestor na spoločné trávenie času. Matka poukazuje na zaneprázdnenosť otca, útlý vek maloletého, skutočnosť, že stretávanie otca v nedeľu od 13.00 hod. narušá denný režim dieťaťa vzhľadom na poobedňajší spánok, takisto rozšírené stretávanie počas letných prázdnin úplne narušá rodinnú pohodu aj pohodu dieťaťa a pri súdom určenom stretávaní počas letných nemá matka s maloletým dieťaťom možnosť absolvovať akúkoľvek dovolenku dlhšiu ako 4 dni.

33. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

34. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

35. Rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností v prípadoch, kedy rodičia nie sú schopní sa na výkone rodičovských práv a povinností dohodnúť, musí byť potom hľadiskom optimálneho stavu zo strany súdu. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už je uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Zároveň však čl. 9 ods. 3 tohto dohovoru predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Znamená to potom, že pokiaľ by styk s rodičom negatívne vplýval na záujmy dieťaťa alebo by tu existovala odôvodnená obava z takéhoto negatívneho vplyvu, súd po tomto zistení obligatórne styk maloletého dieťaťa s rodičom obmedzí alebo ho aj zakáže.

36. V preskúmanom prípade má najvyššiu prioritu najlepší záujem mal. F.. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivéj veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine. Každé dieťa má pritom prezumovaný záujem udržiavať a rozvíjať citové väzby s obidvomi rodičmi. Vzhľadom na uvedené súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore s inými záujmami dieťaťa.

37. V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu

by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulat rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 56/2017 z 19. januára 2017). Nesúhlas s plnohodnotným stykom druhého rodiča s dieťaťom môže byť relevantný len vtedy, ak je založený na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Ak ide o nepreukázaný alebo nepreskúmateľný dôvod, na ktorom je založený nesúhlas rodiča s pravidelným a plnohodnotným stykom druhého rodiča s dieťaťom, alebo sa v konaní preukáže, že ide o nesúhlas spočívajúci v dôvode, ktorý má pôvod len v osobe rodiča a preukázateľne nemá negatívny vplyv na záujem dieťaťa, súdy nemôžu na tomto nesúhlase založiť rozhodnutie. Rodič, ktorý s plnohodnotným stykom dieťaťa s druhým z rodičov nesúhlasí, by mal vierohodne preukázať dôvod svojho nesúhlasu, ktorého relevantnosť súd musí pri rozhodovaní o práve rodiča, ktorému korešponduje právo dieťaťa na plnohodnotný a pravidelný styk s rodičom, vždy skúmať. Súdy preto musia vždy citlivo a maximálne obozretne zvažovať naplnenie podmienok pre ten-ktorý model úpravy styku druhého rodiča s maloletým dieťaťom z hľadiska sledovania jeho najlepších záujmov. Je predovšetkým v záujme zabezpečenia úplného a všestranného rozvoja maloletého dieťaťa tak po citovej, rozumovej a emocionálnej stránke a vytvorenia čo najpriaznivejších podmienok pre jeho zdravý vývoj, aby nebolo vystavované napätým situáciám, stresu, strachu a nebolo nútené čeliť emocionálnym atakom, ktoré ešte vzhľadom na svoj vek a vyzretosť nedokáže samostatne spracúvať a zvládnuť.

38. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že matka svoju odvolaciu argumentáciu týkajúcu sa úpravy styku otca s maloletým F.Ú., pri ktorom je podľa nej nevyhnutné realizovať ho bez prespania u otca, postavila na svojom presvedčení, že otec maloletého je zaneprázdnený, nerešpektuje denný režim dieťaťa, dieťa je v útlom veku, nie je zvyknuté prespať u otca. Matka pochybuje, či je otec spôsobilý riadne sa postarať o dieťa a po každej stránke zabezpečiť uspokojovanie všetkých jeho potrieb. Matka trvá na tom, aby bol styk s prespaním realizovaný až keď dieťa dovŕši 2 roky.

39. Maloleté dieťa sa v prejednávanej veci stalo nástrojom na vyporiadanie konfliktného vzťahu medzi svojimi rodičmi, ktorý pretrváva, kedy matka vyhľadáva rôzne zámienky na to, aby sa styk otca s dieťaťom nerealizoval aj s prespaním dieťaťa u otca. K uvedenému odvolací súd konštatuje, že otec má významné miesto v živote dieťaťa. Otec, či už je prítomný alebo nie, má svoje miesto v živote dieťaťa a toto miesto mu musí dať matka v rôznej podobe, či už prostredníctvom fotiek, porovnaní alebo spomienok, môže o otcovi hovoriť opisne. Nech zažila matka čokoľvek, otec nesmie byť očierňovaný a príčiny neprítomnosti otca môžu byť vysvetlené aj bez zachádzania do detailov. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že matka v podstate tvrdí, že iba ona je schopná saturovať všetky potreby dieťaťa, avšak podľa názoru odvolacieho súdu má snahu dieťa k sebe citovo viazať, čím mu zabraňuje v jeho individualizačnom procese a v možnosti vytvoriť si citový vzťah k otcovi. Napokon nebolo dokazovaním preukázané, že dieťa by odmietalo otca.

40. Za podstatné považuje odvolací súd dať do pozornosti vôľu otca stretávať sa s maloletým v širšom rozsahu a odôvodnený záujem na tom, aby mal rovnakú možnosť podieľať sa na starostlivosti a výchove maloletého. Skutočnosť, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení má byť zachované právo dieťaťa na starostlivosti a výchove oboch rodičov aj v prípade, ak spolu nežijú, je skôr ideálna ako reálna. Za predpokladu, že je dieťa zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, vždy nastáva nerovnováha v prospech jedného z rodičov. Odvolací súd poznamenáva, že podstatnou je aj skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané, že by sa otec o maloletého nevedel postarať. Maloletý má právo na oboch rodičov a odvolací súd je presvedčený, že nie je možné prijať záver z vykonaných dôkazov o tom, aby bol ohrozovaný zdravý vývoj maloletého, pokiaľ súd pristúpi k stanoveniu širšieho styku autoritatívnym rozhodnutím.

41. V súvislosti s odvolacou argumentáciou matky týkajúcou sa úpravy styku odvolací súd musí konštatovať, že matka v konaní ničím nepreukázala relevantné dôvody, ktoré by mali viesť k obmedzeniu plnohodnotného a pravidelného styku otca s maloletým. Odvolací súd zdôrazňuje, že nie je prípustné, aby súd založil svoje rozhodnutie na základe subjektívnych predstáv matky o tom, ako by mal podľa nej styk prebiehať. Odvolací súd taktiež považuje za potrebné uviesť, že podstatnou súčasťou matkinho odvolania proti úprave styku, ako aj takmer všetkých jej podaní, sú jej výhrady k nedostatočným rodičovským zručnostiam otca, čo je však v tomto konkrétnom prípade úplne prirodzené, nakoľko bolo

preukázané, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, pričom dlhodobo nie je zabezpečený rovnocenný, plnohodnotný styk otca s dieťaťom, nakoľko styk sa realizoval bez prespania u otca a prebiehal len niekoľko hodín počas dňa. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že každý rodič má určitú ideálnu predstavu o tom, čo je pre jeho dieťa vhodné a čo nie, avšak základom rodičovskej zrelosti je schopnosť akceptovať aj druhého rodiča pri výchove maloletého dieťaťa, s čím súvisí aj prijatie jeho výchovných postupov, ktoré len tým, že sú odlišné, neznamenajú žiadne ohrozenie dieťaťa.

42. Odvolací súd na základe zisteného skutočného stavu veci dospel k záveru, že najvhodnejším riešením a prostriedkom pre vytvorenie vzťahu otca a dieťaťa je zvoliť úpravu styku otca s maloletým F. v každom kalendárnom týždni v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod.; v období do 30.6.2022 v každom párnom kalendárnom týždni v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. Odvolací súd je presvedčený, že následne bude styk prebiehať nerušene počas celého víkendu a že práve obdobie do 30.6.2022 vytvorí podmienky pre túto realizáciu styku otca so synom, preto od 1.7.2022 je otec oprávnený sa stretávať s maloletým F. v každom párnom kalendárnom týždni od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Takto časovo nastavený styk prihliada na to, aby sa zrovnoprávnil otec a bola mu daná možnosť tráviť viac času so synom. Odvolací súd nenašiel dôvody pre následné obmedzenie rodičovského práva otca v tom, aby ponechal len formu styku bez možnosti prespania u otca, keďže nebolo zistené, že styk s otcom negatívne vplyva na záujmy dieťaťa alebo by tu existovala odôvodnená obava z takéhoto negatívneho vplyvu.

43. Zhrnúc vyššie uvedené pristúpil odvolací súd k zmene výrokov o úprave styku IV., V., súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 388 CSP a upravil styk otca s maloletým aj s prespaním u otca, akceptujúc právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, keďže je zverený len do starostlivosti matky, pri zachovaní práva otca, priblíženiu sa k zásade, aby sa rovnakou mierou mohol starať a podieľať na výchove svojho syna, rešpektujúc jeho najlepší záujem. Nejde len o celkové množstvo stráveného času s dieťaťom z hľadiska celého kalendárneho roku, ale ide aj o to, v akom období sa styk rodiča s dieťaťom uskutočňuje. Pre dieťa a jeho budúcnosť má veľký význam, aby sa do jeho výchovy zapojili obaja rodičia tak, aby dieťa mohlo čo najviac ťažiť zo znalostí, skúseností, výchovných schopností oboch rodičov a nielen jedného z nich.

44. Odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku VI. ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, ktorým súd v prevyšujúcej časti návrh otca ohľadom styku zamietol.

45. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

46. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2007 Z.z.) o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).